У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. в Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 217. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 23-го ЛИСТОПАДА 1971 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, NOVEMBER 23, 1971 No. 217. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Понеділок 22 листопада 1971

В АМЕРИЦІ

КОНФЕРЕНЦІЯ ЄПИСКОПІВ РИМО - КАТОЛИКІВ, що відбулась у Вашингтоні, схвалила резолюцію, в якій закликається Уряд ЗСА припинити війну в Індокитаї „без дальших зволікань". Конференція тривала 5 днів, і останнього дня, під час прийняття цієї резолюції, відбувалась дуже бурхливо. Єпископ Томас Кемблтон з Дітройту заявив, що війну в Індокитаї не можна далі оправдувати з точки зору католицизму, і тому кожний, хто почуває себе католиком, повинен „не брати участи в тій війні". Але йому відразу ж заперечив інший учасник Конференції, архиєпископ Філіп Гейнен з Ню Орлінсу, сказавши, що він цілком не погоджується з таким твердженням єпископа Т. Камблетона.

СЕНАТОР - ДЕМОКРАТ ГЕНРІ ДЖЕКСОН із стейту Вашингтон повідомив, що він висуває свою кандидатуру на президентські вибори наступного року. 59-річний політичний діяч скритикував при тому Уряд президента Ніксона, як такий, що не може дати собі ради з безробіттям. Сенатор Джексон провадитиме передвиборчу кампанію під гаслом „закон і лад".

ІНДЕКС ЦІН ТРОХИ ПІДВИЩИВСЯ в місяці жовтні, без огляду на „замороження" цін і платень. Однак, фахівці вважають, що легке підвищення цін на авта й одяг є явище сезоновим. Член Ради економічних дорадників Е. Соломон сказав, що інфляції такої сили, яку вона мала перед місяцем серпнем, вже не існує.

ЧЛЕНИ РАДИ ПЛАТЕНЬ ПРОГОЛОСУВАЛИ за підвищення заробітної платні для шахтарів у всій країні щонайменше на 15 відсотків. „За" голосували 10, „проти" — 3 члени. Однак, громадські представники в тій Раді, в числі 5 осіб, були проти такого значного підвищення платні й домагались, щоб підвишка не перевищувала 12%.

НЮЙОРКСЬКІ ПОЖЕЖНИКИ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ від запропонованої їм річної платні в 14 500 долярів, вважаючи її недостатньою при теперішній дорожнечі життя й транспорту, оплати помешкань тощо. Пожежники працюють далі, хоча вже без контракту, який закінчився ще в минулому році. Вони не саботують праці, тільки суворо дотримуються всіх приписів і реґляментів, що викликає багато додаткової праці для адміністрації. Переговори про платні тривають.

НЮЙОРКСЬКИЙ СУД НАД КРИМІНАЛІСТАМИ визнав невинним Роберта Апаблада, який був суджений в Ню Орлінсі в 1967 р. на 50 років тюрми за те, що продав сірникову коробочку маріхуани. Підсудний скористався втечею інших злочинців і сам утік за ними з тюрми — вийшов, бо його ніхто не охороняв. Він пробрався до Ню Йорку, де й був заарештований, але не виданий до стейту Луїзіяна. Після суду в Ню Йорку його випустили на свободу.

У СВІТІ

АМЕРИКАНСЬКИЙ СЕКРЕТАР ТОРГІВЛІ МОРІС Г. СТЕНС ПЕРЕДАВ у Москві совєтському прем'єрові Алексєєві Косигінові листа від президента Ніксона, в якому Ніксон заявляє готовість покращати американсько-совєтські взаємини й поручає, як один із засобів, поширення торговельних зв'язків. Моріс Сенс, який є першим членом Уряду през. Ніксона у Совєтах, перевів на першій розмові з Косигіним понад три години. У своїй вступній промові Косиґін висловився оптимістично про відвідини Стенса, які мають на цілі договоритись про торговельні взаємини на широкій площині й на дальшу майбутність.

ДМИТРІЙ КОЛЕСНІК ВІД СССР НА ПРАВНИЧІЙ КОМІСІЇ ОН ТАВРУВАВ ЗСА і нюйоркські власті за „терор", стосований нібито супроти совєтських і інших дипломатів в Ню Йорку. Він твердив, що в перших 10-ох місяцях цього року совєтські дипломати зазнали 70 ворожих супроти них актів, у порівнянні з 40 подібними актами у 1969 і 1970 рр. Він головно таврував жидівську екстремну організацію Жидівська Ліга Оборони за ведення проводу у тій ворожій кампанії. Представник ЗСА Роналд Беттавер ствердив, що „велика більшість" американського народу засуджує ті акти жидівських екстремістів.

РЕЧНИК ПЕКІНУ В СОЦІЯЛЬНІЙ КОМІСІЇ ОН ФУ ХАО ВИСТУПИВ гостро проти Індії, яка нібито використовує „так звану проблему втікачів" для втручування себе у внутрішні справи Пакістану. Він закинув Індії, що те саме вона робила тоді, коли „під'юджувала" тибетців до ворожих проти Китаю актів, а приймивши частину втікачів з Тибету повела кампанію проти Пекіну.

ПРЕЗИДЕНТ ПАКІСТАНУ МОХАММЕД ЯХІЯ ХАН ВИГОЛОСИВ через радіо нібито примирливу супроти Індії промову, закликаючи її, щоб вона разом з Пакістаном впливала на втікачів із Східнього Пакістану вертатися до дому. Яхія Хан обіцяв амнестію всім „без уваги на їх віровизнання чи племінну приналежність", але не сказав найважливішого: чи він рішений перевести замирення в Східньому Пакістані на базі політичного порозуміння з опозицією. Тим часом ситуація на індійсько - пакістанському кордоні щораз погіршується й загроза війни значно зросла. Західній Пакістан тримає в Східньому Пакістані к. 60.000 свого війська.

У ФРАНЦІЇ ПОШИРЮЄТЬСЯ скандал, що розпочався ревеляціями арештованого в Нюарку колишнього члена французького розвідчого апарату Рожера Делюетта, який виявив, що його колишній зверхник, шеф контррозвідки полк. Пол Фурнієр безпосередньо заанґажований у міжнародному пачкарстві героїни. Тепер полк. Рофер Барберо виступив на адресу військової контррозвідки з закидами, які частинно підтримують оскарження американських властей. Щоденник „Ле Монд" твердить, що ЗСА хочуть зробити в Франції жертвенного козла, на якого скидають вину за невмілість боротьби проти наркотиків, але признає також, що власне через Францію йде у світ найбільше число наркотиків.

В ІЗРАЇЛЬСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ (КНЕССЕТІ) ВІДБУЛОСЯ голосування над зголошеним внеском на вотум недовір'я міністрові закордонних справ Абба Ебанові за його виступ в радіо - телевізійній програмі в Америці, де він заявив був, що він не заінтересований у дальшому судженні нацистів за протиізраїльські звірства. Внесок відкинено 27 голосами проти 22, решта з 120-членного парляменту стрималися.

УНІВЕРСИТЕТ В ЛОНДОНІ, ОНТАРІО, ВВОДИТЬ КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Лондон, Онт. (Н.Н.).— Після довгих літ безперервних заходів і домагань,що довели були до публічної протестної демонстрації членів Українського Студентського Клюбу проти дискримінації української мови на Університеті Західнього Онтаріо минулого академічного року, про яку широко писалося у нашій пресі та яку дуже ефективно підтримало українське громадянство і організації Канади, Америки і Европи, університетські власті погодились на один акредитований курс української мови. Курс подасться російським департаментом під числом 496, та має назву „Наукового Українського" (Scientific Ukrainian).

На останній конференції у справі введення української мови між д-ром С. Рослицьким, академічним дорадником, і п. О. Дубасом, головою Українського Студентського Клюбу, та д-ром Нойгавзером, із іншими членами російського департаменту, останній з'ясував „позитивне ставлення свого департаменту" до цієї справи, та, рівнож, інформував про постанову Комітету Навчального Плянування (Educational Policy Committee) відложити справу рішення про будучність української мови на наступний рік, мовляв, „з уваги на неясність самої майбутности російського департаменту із причин розгляду його реорганізації, включно до нового голови..." Самозрозуміло, таке рішення було рівнозначним із відмовою введення української мови в цьому університеті, принай-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Уряд през. Ніксона здійснюватиме другу фазу економічної стабілізації з участю чи й без участи світу праці

Бал Гарбор, Флорида. — Виступаючи тут в п'ятницю 19 листопада ц. р. під час дворічної конвенції провідників Американської Федерації Праці і Конґресу Індустрійних Організацій, през. Ніксон звернувся із закликом до організованого світу праці співпрацювати із його економічними заходами в другій фазі започаткованої урядом програми економічної стабілізації, заявляючи водночас, що Уряд продовжуватиме здійснювання цієї програми, не зважаючи на те, чи він діб'ється чи не діб'ється бажаної участи робітництва. Промовляв президент Ніксон після того, як конвенція АФП-КІО вирішила доручити своїм представникам у Раді Платень дотримуватися політики некооперації з більшістю цієї Ради. През. Ніксон подякував робітництву за дотеперішню підтримку його програми, заявляючи водночас із цим, що він розуміє й усвідомлює непогодження світу праці із деякими аспектами нової економічної політики Уряду. Президент заявив, що майбутній мир і добробут залежать від припинення інфляції, стверджуючи, що майбутнє Америки лежить в руках 80 відсотків працюючих людей у ЗСА. Реакція учасників конвенції АФП-КІО на промову Президента була досить холодна. Зараз після закінченя своєї промови през. Ніксон повернувся до Вашинґтону, змінюючи свій попередній плян залишитися на кінець тижня на Флориді.

Провідники робітників вважають, що президента Ніксона буде важко перемогти у виборах

Бал Гарбор. — Деякі провідники світу праці на своїй конференції в Бал Гарбор, де виступав президент Ричард Ніксон, критикують сучасну урядову внутрішню політику та „заморожування" цін і платень, однак вважають, що в наступних президентських виборах буде дуже важко перемогти сучасного Президента. Якщо стан економіки в ЗСА покращає до осени 1972 року, до чого стремить сучасний Уряд, то й критики сучасного Президента будуть змушені визнати, що вони не мали рації. Один із лідерів організованого робітництва Александер Баркан назвав президента Ніксона „майстерним політиком". Хоча своїм зверненням до робітництва, виголошеним на Конвенції, Президент не здобув особливої прихильности, однак він зумів похитнути декого в їх переконанні, що Уряд не думає про світ праці. Ще інший представник робітництва, член Демократичної партії С. Денні, президент Спілки залізничних і летунських службовців сказав, що демократи переможуть у наступних виборах лише тоді, коли об'єднаються й підтримають тільки одного свого кандидата.

Подорожуючи по Чіле, Кастро закликає до „революційної єдности"

Сантіяго, Чіле. — Прем'єр кубинського комуністичного режиму Фідель Кастро закінчив свої дев'ятиденні державні відвідини в Чіле в неділю 21 листопада поїздкою на кораблі разом із чілійським президентом марксистом д-ра Алленде до положеного на самому півдні міста Пунта Аренас. Під час своїх відвідин в Чіле і виступів по різних містах із промовами до робітників, селян, військовиків і студентів Кастро закликав їх до „революційної єдности", до підтримки уряду президента Алленде і до дружби з комуністичною Кубою, якій повелося, мовляв, проламати кордони ізоляції, встановленої Організацією Американських Держав і започаткувати дружні взаємини з деякими державами Південної Америки. У своїх пропаґандивно - аґітаційних промовах Кастро висловлював сподівання на швидку перемогу „революційного руху" в цілій Південій Америці, наголошуючи на тому, що до здійснення тієї перемоги не треба ніяких виборів, бо ось Куба під його режимом уже з 1959 року не мала виборів і обходиться цілком добре без них. Спрямував свої заклики Ф. Кастро до крайньої лівиці в Чіле, яка вимагає від уряду през. Алленде більш революційної дії, а не „будування соціялізму" з допомогою вільних виборів і влади парляментарної більшости і толерації у відношенні до опозиційних партій. Запитуваний про оцінку сучасного становища в Чіле, Кастро відповів, що в Чіле ще не започатковано справжньої революції, але воно вже є на революційній дорозі. Головною ціллю революційних мас визначив Кастро „єдність народних сил" і їх „конфронтацію з імперіялізмом".

В Єгипті поставлено всі збройні сили у стан бойової готовости

Каїро. — Єгипетський президент Анвар Садат, який наприкінці минулого тижня переводив інспекцію військ стаціонованих вздовж Сієзького каналу, виголосив промову, в якій заявив, що не видно можливостей мирного полагодження конфлікту з Ізраїлем і що не залишається нічого іншого, як тільки збройно відібрати від Ізраїлю окуповані ним арабські землі. Він наказав стан перманентної бойової готовости. В Каїро й інших єгипетських містах заведено затемнення від сумерку до ранку. Анвар Садат, між іншим заявив, що тепер нема небезпеки, щоб повторилось знищення єгипетського летунства одним ударом, як це ізраїльці перевели 5 червня 1967 року. Водночас сирійський президент Гафез аль Ассад також перевів інспекцію сирійського війська, стаціонованого недалеко кордону з Ізраїлем. Коментатори вважають, що єгипетський і сирійський президенти намагаються створити атмосферу найвищого напруження безпосередньо перед дебатами на Раді Безпеки і на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй про ситуацію на Близькому Сході. За всією вірогідністю — Генеральна Асамблея зажадає від Ізраїлю виконання резолюції Ради Безпеки з листопада 1967 р., що поручає очищення окупованих арабських земель, — а коли Ізраїль знову ту вимогу відкине, тоді Єгипет мав би за собою моральне право розпочати нову війну.

Військо Південного В'єтнаму розпочало нову воєнну кампанію в Камбоджі

Сайгон. — Щоб відтяжити сволицю Камбоджі Пномпень від натиску комуністичних військ, Південний В'єтнам вислав туди нове сильне з'єднання, впереді якого пішли коло 65 панцерних возів, 200 транспортних військових авт повезли вглиб території Камбоджі кілька тисяч південно-в'єтнамських вояків. Американське летунство бомбардувало комуністичні позиції однаково на території Північного В'єтнаму, як у Камбоджі. Військові фахівці вважають, що ціллю комуністичної стратегії є привернути собі назад всі свої давні випадні бази в Камбоджі, щоб відтіль заатакувати Південний В'єтнам. Населення Камбоджі ставиться ворожо супроти південих в'єтнамців, не дуже відрізняючи їх від комуністичних північних в'єтнамців, бо в тій частині Південної Азії існує традиційна племінна ворожнеча. Преса у Камбоджі закидає південно-в'єтнамським воякам грабування цивільного населення і критикує уряд за згоду на ту нову воєнну кампанію південних в'єтнамців на території Камбоджі.

У Ню Йорку відбулася зустріч президента УНР в екзилі М. А. Лівицького з громадянством

Ню Йорк. — У залі православної катедри св. Володимира відбулася тут в суботу 20-го листопада ц.р. зустріч президента УНР в екзилі Миколи А. Лівицького з гуртом українських громадян. Зібрання відкрив голова Представництва Виконного Органу на ЗСА дир. І. М. Крамаренко, покликавши Почесну Президію, до якої ввійшли: президент СКВУ И. Лисогір, д-р Ст. Ріпецький, інж. І. Шабельський, полк. П. Самойлів, В. Ганьчук, Ю. Ревай і митр. прот. о.І. Данилевич. Президент М. А. Лівицький запевняв у своїй промові, що в Державному Центрі УНР в екзилі немає „кризи" в тому розумінні, що йому загрожує розвал, а є розходження між партіями, які входять до УНаціональної Ради. Лихо не в розбіжності думок, а в гостроті взаємної полеміки. Поруч із політикою співіснування великодержав — в УССР, а також серед московських інтелектуалів в СССР — існує рух спротиву, дармащо в леґальних рямках, які проте не хоронять опозиціонерів від важких кар. Промовець покликувався на свої розмови з приїжджими з України людьми, також неукраїнцями, які одностайно впевняють, що в Україні по-

(Закінчення на стор. 4-ій)

В Ню Йорку відбулася ще одна імпреза у 100-річчя Лесі Українки

Ню Йорк, Н. И. (Л. К.) — В днях 20-го листопада о год. 7-ій вечора і 21-го листопада о год. 4-ій по полудні, тут в залі Фешен Інституту, за почином Метрополітального Комітету, відбулося чергове свято для вшанування 100-річчя народин Лесі Українки.

Свято відкрила мґр Іванна Рожанковська — містоголова Комітету, підкресливши значення рідного слова. Святочне слово виголосила проф. П. Андрієнко-Данчук, яка, переповідаючи життьовий шлях Лесі Українки та проаналізувавши творчість поетеси, зупинилася на поясненні включеного в програму монтажу драматичних творів у виконанні Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької.

Монтаж створено з поем „Прокляття Рахілі" і „Грішниця", та з поетичних драм „Одержима", „Йоганна жінка Хусова", „Адвокат Мартіян" і „Бояриня". Постава монтажу — Лідії Крушельницької, музика — Ігоря Соневицького, хореографія — Олі Ковальчук-Івасівки, оформлення сцени і костюми — Марійки Шуст, виконання костюмів — матерями виконавців монтажу, освітлення сцени — Івана Клюфаса. Музику виконував камерний ансамбль в складі флейти, гобоя і перкусних інструментів, при фортепіяні — композитор Ігор Соневицький.

У монтажі виступали самі молоді виконавці: Христя Іванусa, Уляна Ільницька, Ліда Голюка, Оксана Шуль, Наталка Чума, Маруся Гой, Реня Сафян, Надя Диба, Леся Трембіцька, Тарас Яремко, Олег Заяць, Орест Кебало, Оксана Гаврилюк, Христя Сливоцька, Володимир Артимишин, Ліда Прокоп, Асколь Лозинський, Ігор Раковський.

В обидвох днях разом на залі було 1.100 глядачів. Виконавців вітали оваційними оплесками, а Лідії Крушельницькій піднесли квіти від Метрополітального Комітету в суботу і від ОМУС-у артистом Володимиром Шашаровським у неділю.

Свято закінчив заключним словом і подякою адвокат Роман Гуглевич — голова Комітету.

Святкування роковин Лесі Українки в Ню Йорку започаткувала Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької в квітні ц. р. поставою драми феєрії Лесі Українки „Лісова Пісня".

УКРАЇНЦІ КЛІВЛЕНДУ ОБ'ЄДНАНО ВІДЗНАЧИЛИ 50-РІЧЧЯ УВО

Клівленд. — Сідоголові комбатанти Українських Армій з хрестами бойових заслуг на грудях, молодші від них колишні боєвики українських революційних організацій, колишні воїни Української Повстанської Армії та Першої Дивізії УНА, репрезентанти дослівно всіх місцевих організацій і установ та юначки і юнаки всіх молодечих організацій разом зі своїми католицькими і православними душпастирями зібралися тут у просторій авдиторії школи св. Йосафата минулої неділі, 21-го листопада, щоб спільно відзначити золотий ювілей — 50-річчя створення Української Військової Організації. Імпрезу влаштував окремий Діловий Комітет під головуванням д-ра Андрія Жгута та в склад якого входили репрезентанти поодиноких місцевих організацій: Ілля Вільшанецький, Роман Возняк, Теодор Гайдук, Мирослав Гейниш, Ольга Городиська, Наталія Голембйовська, Ілля Жгута, Володимира Кавка, Микола Кавка, Ярослав Кмйотек, Омелян Макогін, Іван Попович, Іван Стадник, інж. Василь Хміляк та Володимир Хома. Отці пароxи місцевих церков та репрезентанти усіх місцевих установ із комбатантами Українських Визвольних Змагань на чолі творили Почесний Комітет святкування. УНСоюз у цьому Комітеті репрезентували головні радні Тарас Шмагала і д-р Богдан Футей.

Програма святкування почалася зворушливим Актом Поклону — покладення вінка біля портрету основоположника УВО сл.п. полковника Євгена Коновальця у виконанні М. Гарасовської-Дачишин, відіграванням на сурмі Останнього Салюту та хвилиною мовчанки. Відкрив Свято коротким словом голова Ділового Комітету д-р А. Жгута, а всі приявні відспівали молитву: „Боже, вислухай благання", слова з якої; „Боже, нам єдність подай" були виписані на транспаренті на сцені і здійснені приявними на залі. В дальшому Комітет традиційно привітав колишніх членів

(Закінчення на стор. 4-ій)

Українська громада Нюарку-Ірвінгтону відзначила роковини Базару

Ірвінгтон. — В неділю 21 листопада ц. р. тут в авдиторії Ірвінгтон-гайскулу відбулося вшанування 45-ої річниці трагічної смерти Головного Отамана Симона Петлюри і 50-их роковин розстрілу під Базаром 359-ох вояків Української Армії. Після відіграння на фортепіяні Американського Гимну, генерал Петро Самутин перевів „Апель" перед зібраними на естраді 30-ма представниками комбатантських і молодечих організацій, що виструнчились з 9 прапорами. Промову-доповідь, яка пов'язувала події з-перед пів сторіччя з сучасною українською і міжнародною ситуацією виголосив ред. Іван Кедрин. У мистецькій частині співак-бандурист Володимир Луців виконав думи „Буря на Чорному морі", „Невольник" і „Стає хмара з-за Лиману", повстанську пісню „Дівчина голубка" і пісню „Бандуро дзвени", — викликавши довготривалі оплески. Люба Мостова віддеклямувала вірш О. Кобця „Отаман наш поляг", а Анна Дидик Богдана Лепкого „Спіть, хлопці, спіть". Дівочий хор „Євшан Зілля" під диригентурою Адріяна Бригана відспівав М. Гайворонського „Коли ви вмирали" та Багряного-Китастого марш „Україна". Голова Громадського Комітету, заходами якого влаштовано ту Академію та який охоплював 18 політичних, громадських, і молодечих організацій Нюарку, сотник Ю. Кононів, подякував усім виконавцям і численно зібраній публіці. Закінчено відспіванням Національного Гимну. Приявних було коло 400 осіб. Оформлення естради перевів Федір Луцишин. При фортепіяні Довя Сиґіда.

Міннесотський університет вшанував „архітекта" своєї Біологічної Стації, проф. Ол. Грановського

д-р Ол. Грановський

Міннеаполіс.—Дня 28-го жовтня ц. р. високі чинники Міннесотського Університету, в присутності трьох деканів та шефів восьми департаментів терестріяльних та гідробіологічних наук із представниками біля п'ятидесяти професорів департаментів ентомології, фітопатології, лісництва, ботаніки, зоології, ґрунтознавства, природної історії, екології, лимнології та ін., відзначили бенкетом в Університетському Клюбі та спеціяльною Грамотою як основоположника, творця й організатора Біологічної Стації, яким був наш високозаслужений проф. Олександер Грановський. Грамота ця видана тростістами і підписана президентом Міннесотського Університету.

Красномовний зміст цієї Грамоти дає проф. д-рові Ол. Грановському високе признання за його тривалі успішні заходи і творчі старання у заснуванні біологічних курсів для заавансованих університетських студентів, аспірантів та учителів середніх шкіл під час літніх трьох місяців серед чудових озер та пралісів у

(Закінчення на стор. 4-ій)

Філядельфія підготовляє 50-річчя УВУ

Подібно як у інших місцевостях, також у Філядельфії постав Ширший Громадський Комітет, що покликав Діловий Комітет для вшанування 50-ти літнього ювілею Українського Вільного Університету. Ювілей відбудеться у 3-ох частинах: 1. дня 3-го грудня ц. р. НТШ для УВУ — наукова конференція, у якій беруть участь: проф. Іван Коровицький, проф. д-р Володимир Янів та проф. д-р Анна Бойцун; 2. В дні 4 грудня ц. р. Ювілейний бенкет з мистецькою програмою; 3. В дні 5-го грудня ц. р. авторський вечір д-ра Володимира Янова при співучасти Студентської Громади.

Святкування, що відбуваються під протекторатом місцевого Відділу УККА і при співпраці понад 60 місцевих організацій, викликали велике заінтересування серед місцевого та довколишнього громадянства.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Смертельна загроза

Британський міністер оборони лорд Карріґен признав минулого тижня, що треба скріпити збройні сили Атлантійського Союзу (НАТО) і, між іншим, зазначив, що коли не очистити Атлантійського океану від совєтських підводних човнів, то нема чого сподіватися на поміч від Америки у наступній европейській війні. В тому самому дусі промовляв у Ню Йорку віце - адмірал Гаймен Рікавер, якого називають батьком американської підводної атомової фльоти. Він твердив, що Совєти мають тепер 340 підводних човнів, з яких 100 урухомлюються атомовою енерґією, а ЗСА розпоряджають тільки 137 підводними човнами, з яких 95 є атомовими. Рікавер перестерігав, що совєтські підводні човни контролюють американське узбережжя вздовж Атлантійського і Тихого океанів від півночі до півдня і своїми ракетами з атомовими „головками" спроможні несподіваною атакою знищити ввесь американський важкий промисл та більшість американського населення. Ці песимістичні оцінки в усій повноті потвердив найавторитетніший в справах стану збройних сил у світі британський періодик „Джейнс Вепен Системс" у Лондоні, який у цьогомісячному випуску твердить, що масова продукція в СССР найбільш рафінованих родів зброї дійсно вже загрожує існуючому балянсові сил між Сходом і Заходом.

Просто макабрично звучать на тлі такої дійсности ухвали Сенатської комісії про відкликання американських військ з Европи та скреслення трьох більйонів долярів з бюджету на оборонні цілі, якось страшно виглядають демонстрації пацифістів, що пропаґують мир за всяку ціну. Невже всі ці не тільки довговолосі недоростки, але й зрілі державні мужі не здають собі справи із смертельної загрози, що висить над Америкою і цілим світом збоку імперії, якою керує кліка одиниць, опанованих ідеєю панування в усьому світі, кліка, якій не можна вірити і яка здібна на всяке найбільш божевільне діло?! Кажуть, що Підгорний, Брежнєв, Косиґін і їх колеґи з Політбюра це прагматики і що нібито вони не хочуть війни. Але з хвилиною, коли вони повірять, що мають мілітарну перевагу над Заходом — смертельна загроза для Західньої Европи й Америки перестане бути гіпотетичною. Єдина потіха, що в Пентагоні й Білому Домі напевно є люди, які знають про це і не сидять з заложеними руками.

9-та совєтська п'ятирічка

Недавно Політбюро Центрального Комітету КПСС схвалило проєкт п'ятирічного, вже дев'ятого з черги, пляну розвитку народного господарства СССР.

Про що йдеться передусім кліці узурпаторів влади в Кремлі? — Про те, щоб витиснути в дев'ятій п'ятирічці з робітників і колгоспників ще більше поту і кривавиці, як у попередніх п'ятирічках. Бо „за рахунок зростання продуктивности праці треба одержати не менше як 80 відсотків національного прибутку, 87-90 відсотків приросту промислової продукції, 95 відсотків приросту будівельно-монтажних робіт і ввесь приріст сільськогосподарської продукції".

Отже, йдеться тут не так про автоматизацію та механізацію виробничих процесів, як про мізерно оплачувану працю рук „пролетаріяту", в імені якого виступають ЦК КПСС і так званий „секретарський корпус" — всі оті секретарі обласних і районових партійних комітетів. І тому в передовій статті „Радянської України" з 12 листопада „на перший плян висуваються ліквідація втрат робочого часу, скорочення плинности кадрів" — це більший затиск „геґемона революції", як колись називали в СССР робітництво, і „совєтського хлібороба" — і досі безпашпортних та безправних селян.

Щоб успішно виконати дев'яту п'ятирічку, кремлівські партійні альхеміки витягнули з архіву призабуте гасло 20-их років „режим економії". Зроджене з нужди, нестатків і загальної господарської руїни, коли бракувало найконечніших речей, це гасло тепер знову „несе партія в маси", називаючи 9-ту п'ятирічку „п'ятирічкою ощадности в усьому". — „Чимало підприємств, — пише „Радянська Україна", — змагаються за те, щоб кілька днів на рік працювати на заощадженій сировині. Все більше робітників працює за особистими плянами економії". І, як звичайно, розписуючись за всіх трудящих, твердить орган ЦК КПУ: „У всенародному поході за використання резерв, економію та ощадність народжуються цінні починання колективів і окремих робітників".

Проте, навіть виплоджений фантазією совєтських пропаґандистів „всенародний похід" мусить відбуватися на чолі з комуністами, під гострим наглядом „народних контролерів" і „комсомольських прожектористів".

Д-р Михайло Кушнір

КОМЕНТАР ДО СИТУАЦІЇ

(1)

Суспільна система сучасної підсовєтської України має багато рис, які наближають її до ідеального взору тотальної бюрократії. Владу виконує елітарна група, що сидить на вершку суспільної піраміди, спираючися на елітах змонтованих у кожному середовищі й не поділяючи тієї влади з жадною іншою групою. Система діє на засаді: знизу вгору інформація, згори вниз — рішення. Необхідний конформізм підпорядкованих тій системі (а підпорядковані практично майже всі, що знаходяться на території краю) запевняє сконцентрована в руках правлячої групи сила, що дозволяє необмежено стосувати натиск на всіх, які займають чергові, нижчі поверхи піраміди.

Бюрократична контроля не обмежується ділянкою державної адміністрації і господарським життям. Правляча група змагає до підпорядковування собі всіх форм збірної дії й фактично осягнула цю контролю в дуже значній мірі. Одиниця є безборонна супроти бюрократичного монополю. Не існують жадні тіла, що посередничають між одиницею і правлячою групою; жадні організації, жадні установи, які могли б діяти неконтрольованим централею способом.

Усюди там, де зустрічаємо будь - які форми гуртування людей, діє невідхильно якась елітарна група, що взаміну за привілеї (наділювані з великою обережністю) успішно контролює всю діяльність гуртка, середовища, згідно з дорученнями, одержуваними згори. Часто такою контрольною групою є місцева партійна організація (територіяльна чи інституційна), яка діє більше або менше явно, але буває теж, що є це група, яка діє з-поза куліс і демонструє вивіску, що легко може ввести в блуд.

Одиницю не охороняє також право. Воно може бути довільно інтерпретоване, перелицьовуване й л о м лене групою, що контролює бюрократичний механізм, а також у меншому засязі підлеглими, елітарними групами, місцевими й інституційними.

Єдина засада, яку в своїй дії стосує правляча група невідмінно консеквентним способом, полягає в тому, щоб ні на хвилину не випускати повноти влади зі своїх рук. Під кожним іншим оглядом можлива максимальна еляcтичність.

Поза контрольованою партією сферою, а точніше — контрольованою нечисленною групою на вершку партійної ієрархії — кожний зв'язок, що тривало пов'язує людей є, з точки зору правлячих, небажаним і небезпечним явищем. Розбиття всіх таких зв'язків і недопущення до умовин, сприятливих для їх поставання, було одною з головних цілей людей, які правили Україною протягом останніх п'ятьох десятиріч.

У висліді міське самоуправління не є тілом, яке репрезентує хоча б тільки деякі верстви мешканців міста й їх інтереси, але не аґендою правлячої партії, що діє згідно з інструкціями партійної гори і тільки в її інтересі. Професійна спілка адвокатів не обороняє інтересів професії і не стежить за тим, щоб професія була виконувана lege artis; її функція полягає в підпорядковуванні адвокатів правлячим і на приневолюванні їх до діяння, згідного з волею і інтересом бюрократичної гори. Наукове об'єднання не є виразом можливости вільного гуртування вчених і ведення діяльности, згідної з актуальними вимогами даної ділянки знання, але уладженням, що облегшує контролю вчених, накидання їм дослідчої проблематики і напряму мислення.

В кожному об'єднанні партія, явно чи приховано, обсаджує ключові позиції, запевняє собі вплив на істотні рішення, на догідних позиціях уставляє свої очі й вуха.

Учасники с у с п ільного життя, здомінованого й зінфільтрованого партією, мають свідомість, що вони не є „в себе", що вони не є „в своїх", що на площині суспільного діяння завжди входять в контакт з ними; і що вони є завжди в остаточному рахунку найсильнішими, а часто теж небезпечними для одиниці, що анґажується в суспільну діяльність.

Поза порогом власного помешкання і помешкань своїх найближчих, українець завжди зустрічає представників „старшого брата".

Відступство від цієї засади є єрессю; партія не має охоти і не може дозволити собі на толерування єресі. Коли якась спільно діюча група намагається виемансипувати, застосовується по черзі всі доступні засоби натиску, від лагідного умовляння до поліційних репресій.

Це веде до ситуації, в якій границя, що відділяє „своїх" від „чужих", „нас" від „них" — пересувається чимраз ближче до одиниці й заточує круг, який обіймає вже нечисленних, довірених і випробуваних, що з ними втримується контакти „лицем в лице". Решта, в щораз більшій мірі, стає в відчутті одиниці байдужою, небезпечною або ворожою.

Черговим істотним чинником суспільного процесу в підсовєтській Україні є дезінформація. Загал не має доступу до правдивих фактів ані з світу, ані з краю. Бар'єра дезінформації відділяє пересічного читача українських часописів не тільки від відомостей про окремі поточні події, але й від різних точок зору, від політичних, економічних, соціологічних, мистецьких синтез, від думкових конструкцій, що безупинно народжуються в широкому світі, а також час

(Закінчення на стор. 3-ій)

М. Л-ий

КИТАЙСЬКІ „КОМІКСИ"

Умберто Еко подає в римській „Ль Еспрессо" цікаві подробиці про китайські „комікси". Від часу, як комуністи в 1949-му році прийшли до влади в Китаї, вони ввесь час підкреслювали велику вагу „коміксів". Ці пригодницькі історії, реалістичні й виховні, є важливим засобом для перевишколення.

Причина ясна. Щоб зрозуміти статтю або якесь оповідання, поміщені в часописі, треба вивчити 1.500 ідеоґрамів (символів, гієроґліфів). Зате в „коміксах" ніколи не вживається більше, як тисячу знаків. У народних школах і на курсах для ліквідації неграмотности серед дорослих цих тисячу знаків вивчають на другому році навчання. Два з-поміж трьох китайців по містах і один на селах вміють читати кожну „комікс" книжечку. За малими винятками нема різниці між „коміксами" для дітей і для дорослих.

Тому, що в Китаї нема газетних кіосків, „комікси" продають у книгарнях, великих крамницях, університетах, каварнях при залізничних і автобусових стаціях, у фабричних кантинах і на сільських ярмарках. Ціна від 12 фенів (приблизно 5 центів) за 50-сторінкову книжечку до 35 фенів (приблизно 15 центів) за оповідання, взяті з фільмів. Це не дешево. Два фунти картоплі коштують 5 фенів, два фунти рижу — 20 фенів, обід у кантині — 20-30 фенів.

З перших видань „коміксів" продано багато сотень тисяч, а популярні „комікси" часом видають другим виданням по мільйону, а то й два мільйони примірників.

Треба пам'ятати, що ці „комікси" виходять у країні з цивілізацією зовсім іншою, ніж західня цивілізація, із відмінним літературним і мистецьким стилем. Ось, для прикладу, текст із шести образків „коміксу" про боротьбу проти англійців у справі опію:

„Більше ніж сто літ тому англійці привезли до Китаю опій, щоб нищити нарід і красти його гроші, в даремній надії зруйнувати країну й убити всю расу. Патріотичний мандарин Лін Це-тсу заборонив уживати опій і зорганізував збройне повстання. Англійці жорстоко здавили це повстання. Багато жінок зґвалтовано, багато молоді вбито. Наїзники грабували навіть гроби і повсюди залишали трупи.

„Одного дня англійський генерал довідався, що китайці зорганізували п'ять або й шість мільйонів під прапором визволення і пішли в наступ. Він, навіть не скінчивши сніданку, наказав своїм воякам стріляти. Англійці пробували втікати, але на них наступали з усіх сторін. Китайці підняли такий крик, що могли злякати навіть саме небо або й повалити гору в море.

„Скрізь лилася анемічна кров англійців. Здеморалізовані, вони забралися геть, а китайські герої поставили таблицю з оповіщенням англійських злочинів. Тепер мільйони китайців усе ще йдуть, щоб побачити цю пропам'ятну таблицю наших предків, які по-геройськи билися з англійцями. Ми навряд чи виявимо менше завзяття і відваги в боротьбі проти імперіялістів, ніж виявили наші предки".

Такі історії розвиваються поволі, але це належить до прастарої традиції країни. Це може бути також у зв'язку з виховною технікою, якою користуються китайські кіностудії. Образки проходять на екрані помалу, написи багатослівні, часто повторюються у субтитулах і в діялогах. Це робиться з тією метою, щоб кожен міг слідкувати за змістом і докладно зрозумів значення даної історії.

В китайських „коміксах" немає характеристичних рис а м е р и канських „коміксів": швидкого руху, роздратованих характерів і бодай трохи гумору, який зустрічаємо навіть у поважних американських „к о міксах". Китайські більше схожі на британські поважні „комікси" 30-их і 40-их років, які спроваджувано до Китаю. Китайські „комікси" й фільми більше субтельні, реалістичні, прецизні. Нема в них несподіваних закінчень і модерної техніки. Це можна пояснити браком гумору в китайських „коміксах".

Очевидно, ця серйозність стоїть у деякій мірі в зв'язку з виховною ціллю „коміксів". Правда, ілюстрації в багатьох китайських виховних книжках засновуються на західніх зразках. Одначе, коли китайці зображені, наприклад, у „коміксі" про війну проти опію якнайточніше, англійці виглядають тут як олов'яні солдатики, ляльки. Вони виглядають реалістично лише тоді, коли говорять або б'ються один проти одного.

Китайські „комікси" заохочують до читання. Вони є частиною велетенського завдання викоренити неграмотність. Годі порівнювати їх з „червоною книжечкою" Мао Тсе-тунга. Різниця в тому, що „червону книжечку" можна інтерпретувати й уживати в багатьох ситуаціях, а моралістичні фабули „коміксів" мають лише одно завдання: нав'язати масовий зв'язок із читачами. Тут є нагода для діялогу, для поправи й закидів. І мусять їх писати автори так, щоб їх легко можна було зрозуміти. Особи, зображувані в них, мусять бути справді добрі або лихі. Справи, заторкувані в них мусять бути з'ясовувані приступно, без суперечностей. Такі ж мусять бути відповіді.

„Комікси" друкують в Китаї для приємности й відпочинку читача. Те саме стосується ілюстрацій. „Комікси" вчать: у такому положенні ти мусиш поступати так, а не інакше. „Червона книжечка" каже: „Тут є декілька загальних правил, як ти маєш поводитися в житті, одначе в кожній ситуації ро-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

ФІЗИКА ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ

Ціле наше життя довкруги нас, включно з нами самими, проходить на основі усталених незмінних законів природи. І так, наше ходження по землі є вислідом тертя між поверхнею наших ніг та землею, повів вітру є вислідом різниці тиску нашої атмосфери, рух води в річці є вислідом різниці спаду, відплив та приплив моря є вислідом ґравітаційної сили Місяця і врешті рух сонця, зір, плянет та місяців є вислідом балянсу відосередніх сил усіх тих небесних тіл в просторі.

Кожний з нас є ознайомлений з процесом палення, який популярно називаємо вогнем. Цей процес є в дійсності сполукою кисню з пальною речовиною при підвищеній температурі, у відрізненні від оксидації чи окиснювання, що є хемічною сполукою кисню з даним тілом при нормальній температурі.

Основною різницею між оксидацією і паленням є велика кількість тепла, яке виділяє процес палення, що його підсичує вогонь — джерело великої небезпеки для оточення, а головно для житлових будинків.

Щоб погасити вогонь, треба або відтяти від нього доплив кисню (гашення горіючих нафтових шибів), або обнизити температуру палення з поміччю води (гідранти, пожежні помпи, автоматичні спринклери).

На відміну від загального погляду, вода гасить вогонь не своїм протипальним характером, а обниженням температури палення через парування. Бо перетворення води на пару відбувається коштом доплиubу великої кількости теплої енергії, яку вона забирає з вогню і перериває в такий спосіб процес його палення.

Процес парування води використовують, наприклад, південноамериканські індіяни для лікування гарячки, обвиваючи недужого в мокре простирало, з якого вода випаровує і обнижує в такий спосіб температуру його тіла, а у висліді збиває гарячку.

Процес парування охолоджувальної речовини є також основою дії заморожувальних машин, холодильників та повітрехолодників.

Кожна речовина складається в основі з молекуль, що є в постійному русі. Цей рух є вислідом теплової енергії цієї речовини. Відстань молекуль у речовині є ознакою її фізичного стану: ціпкого, рідинного або газуватого. Перехід одного стану в другий зв'язаний з допливом або відпливом термічної енергії, залежно від того, чи відстань між молекулями речовини збільшується, чи зменшується. Тому під час замерзання, коли молекулярна відстань води меншає, виділяється тепло назовні, а коли вода топиться, тоді для поширення своїх молекуль вона вбирає тепло з довкілля.

Ця мудрість була відома нашим селянам, які для захорони ярини від замерзання ставили в пивниці побіч неї мидницю з водою. Вода замерзає і топиться при + 0° Цельзія, зате розчин води, тобто її суміш, наприклад, із сіллю замерзає при 3° Ц. Тому, коли лід посипати сіллю, він починає топитися. В такий спосіб очищуємо взимі хідники від снігу та льоду, посипаючи їх сіллю. Коли наші бабці робили морозиво в ручних машинках, вони також посипали лід сіллю під час кручення скляного збірника колінчастим згином (корбою). У висліді зутику льоду з сіллю, він починав інтенсивно топитися, забираючи з солодкої сметани, заправленої ванілею, все її тепло та перетворюючи її на морозиво.

Ми щоденно слухаємо метеорологічні звіти про погоду, в яких радіовий чи телевізійний коментатор подає, крім прогнози погоди, скорість вітру, відсоток вогкости та барометричний тиск повітря. Яке значення мають ці дані для нас?

В першій мірі слід мати на увазі, що ступінь вологости, який доходить часто - густо до 98%, не є мірилом безглядної кількости водної пари в атмосфері, але її відсоткового відношення до кількости пари в повітрі при стані її повного насичення, що при даній температурі і тисненні повітря є незмінною термодинамічною в е л ичиною. Коли кількість пари переступить означене число, вона мусить скропитися в формі дощу або роси. Великий ступінь вологости в повітрі означає більшу гаряч (бо питоме тепло водної пари вдвоє більше за питоме тепло повітря) та більшу духоту, зумовлену меншою здібністю парування нашої шкіри. З другого боку питомий тягар водної пари є майже вдвоє менший за питомий тягар (густину) повітря. І через те приявність водної пари в повітрі поменшує барометричний тиск атмосфери і є ознакою негоди.

Барометр має форму скляної рурки, наповненої ртуттю. Її зовнішній кінець закривлений вгору і засклеплений, а горішній кінець відкритий. Барометричний тиск повітря відчитуємо на долішньому кінці кривулі, в якій ртуть підходить вгору, коли тиск повітря більшає (менше в ньому водної пари) або сходить вниз, коли тиск повітря меншає (більше в ньому водної пари). І тому, коли звітодавець погоди подає, що барометр іде вгору, то це означає погоду, а коли барометр іде вниз, то це є ознакою дощу або бурі.

Д-р Михайло Г. Марунчак

ЧЕСЬКО-УКРАЇНСЬКІ ЛІТЕРАТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ (1814-1964)

Науково - бібліографічний збірник „Стоп'ятдесят років чесько-українських літературних зв'язків 1814 - 1964" в чеській мові, який появився в 1968 р. в Празі, виявляє, що в публічних бібліотеках Праги зберігаються українські унікальні видання.

Тільки самої „Русалки Дністрової" з 1837 р. є в Празі п'ять примірників, з того чотири примірники зберігаються в Бібліотеці Народного Музею й один примірник в Університетській Бібліотеці. З праць М. Шашкевича є тут ще Азбука і Абецадло (три примірники), 1836, як теж „Читанка для малих дітей" (три примірники), яка появилася вже по смерті Маркіяна, бо вже в 1850 р. Празькі бібліотеки мають також багату шевченкіяну. Великою цінністю цих бібліотек є українські першодруки. Тут зберігається „Апостол" І. Федоровича, друкований у Львові в 1574 р., „Псалтир і Новий Завіт" І. Федоровича з 1580 р. виданий в Острозі, його ж „Біблія" в Острозі 1581 р., а дальше „Октоїх" з Дерманя, 1664 р., „Грамматика славенскія правилноє синтаґма" Мелетія Смотрицького (1619). Є тут теж видання Печерської лаври в Києві, з яких тільки для прикладу можна згадати такі, як „Лексикон славенороский и имен толкованіє" Мамви Беринди (1627), „Евхологион, албо молитвослов, или требнік" (1646), „Патерик или отечник печерский" 1661) та інші. З видань Львівського Братства зберігається „Анфологион" (1651), „Триодион" (1664), „Орологион" (1704) та багато інших. Є тут теж видання, що появлялися в Уневі, Почаєві, Чернігові, як теж в Петербурзі і Москві. З 18 і 19-го століття є праці таких авторів, як Івана Котляревського „Вергілієва Енеїда"(1809), „Pienia" Т. Падури (1812), Граматика А. Павловського (1818), Історія Малої Росії Бантиш - Каменського, „Малоросійські пісні" М. Максимовича (1827) та низка інших білих круків.

Поважна частина цих унікатів переховується в Бібліотеці Народного Музею, Бібліотеці Напрсткого Музею, в Народописному Відділі Народного Музею, Університетській Бібліотеці а найбільше в Слов'янській Бібліотеці, фонди якої доходять вже 800 тисяч. Український Відділ цієї бібліотеки нараховує понад 35 тисяч одиниць. Слов'янська Бібліотека має багато цінних річників часописів та журналів, від „Київської Старини" починаючи, а кінчаючи на журналах УССР. Є тут рідкі річники видань, які появлялись між двома світовими війнами на еміґрації. Матеріяли, що стосуються Карпатської України (Карпатська Русь, Пряшівщина) є в чехословацькому відділі.

Впорядники Збірника „Стоп'ядесят років чесько - українських літературних зв'язків" поставили собі за мету „подати якнайширшу бібліографічну підставу для вивчення української літератури на чеському ґрунті" — сказано у „Вступних замітках" (стор. 92)). Отже тут подано все українське, що перекладено на чеську мову. В упорядкуванні цих списків застосовано часовий та змістовний (матеріяловий) принцип. Є окремі реєстри про розвиток літературознавства і фольклористики, а дальше образотворчого мистецтва, театру, музики тощо. В збірнику зареєстровано 3023 перекладів, 4316 праць і повідомлень з української літератури і культури, 971 архівних матеріялів та старих друків.

Збірник попередили такі статті в чеській мові, як „Українська народна пісня в чеському літературному розвитку", „До питання про відношення між чеським та українським відродженням", „Деякі аспекти чесько-українських зв'язків до кінця 60-их років минулого століття", „Українська література в Чехії в період розвитку реалізму", „Під знаком Івана Франка", „Нові шляхи до взаємного пізнання", „Успіхи і поразки". Великою цінністю цих статтей є те, що кожна з названих праць має резюме українською, російською та англійською мовами. Такими ж мовами подані вступні замітки та інформативна стаття д-ра Йозефа Стрнаделя п. н. „Слов'янська Бібліотека і Україна".

Основні статті до цього збірника написали українські та чеські учені, як д-р Орест Зілинський, д-р Зіна Геник - Березовська, Володимир Гостичка, д-р Йозеф Страндель, Олена Моравкова, Мікулаш Павлічук, Іжі Бечка, Іжі Вацек, д-р Ольга Балашова, Ева Велінська, д-р Франтішек Батьга, Ружена Рейнкова, Юлія Кунцова та Єлисавета Новакова. Остання зробила резюмі англійською мовою, а Іван Савіцький — російською мовою.

Цей 478 сторінковий збірник появився за редакцією відомого українського вченого д-ра Ореста Зілинського, як видання Слов'янської Бібліотеки та Інституту Мов і Літератури Чехо-Словацької Академії Наук і накладом В-ва „Свєт Совєту". Видано його з нагоди VI Міжнародного З'їзду Славістів в Празі, який відбувся літом 1968. Збірник цей — це велика цінність не тільки для славістів, але теж для історіків та для кожної людини, яка має до діла з наукою, що стосується життя і праці українців і чехів. Чесько - українські взаємини завжди терпіли на велику недостачу знання української проблематики серед чехів. Це, до речі, підкреслюють автори у вступних статтях цього збірника. Тому треба сподіватися, що саме цей збірник значно допоможе чехам розібратися в проблематиці народу, який стільки симпатій виявив до змагань за чеську державну незалежність та політичну свободу.

Кінчаючи короткий огляд цієї високо - вартісної наукової праці, хочеться повторити за д-ром И. Стрнадлем, який в своїй статті сказав, що цей збірник сприймуть „доброзичливо спеціялісти і широка культурна громадськість Чехословаччини і Радянської України" (стор. 402), додаючи, що українці поза кордонами батьківщини теж радіють того роду працею.

Нове число „Слова на сторожі"

Вінніпеґ (ТП) Започатковане в 1964 р. „Слово на сторожі"—орган „Товариства Плекання Рідної Мови" в Вінніпеґу — виходило правильними щорічними випусками з того часу, друкуючи статті на мовні теми пера українських мовознавців та любителів слова. Восени ц. р. вийшло друком восьме число цього журналу за редакцією проф. Яр. Рудницького з деякими цікавими й важливими статтями на мовні теми. Тут насамперед годиться виділити передову статтю, що дає вперше в історії українських поселень статистичний огляд збереження рідної мови на різних континентах українського поселення в світі. В дальшому є стаття про „шкідливу й небезпечну концепцію Канади, як двомовної й багатокультурної країни", замість „багатомовної й багатокультурної країни", на цю тему надруковано теж у Відділі „голос молодим" статтю М. Романець. Окрема стаття присвячена лінґвіцидові (мововбивству) в СССР. І. Тесля з Оттави подає статистичні дані про приріст української людности в Канаді в роках 1921-1960, а о. Войценко про українську мову в манітобському університеті. З чисто мовознавчих статтей треба відмітити статтю В. Ящуна про неправильне вживання дієслова „дивитися" (напр. фільм) в теперішній українській мові, писаній і говореній, у СССР. Сценка — діялог „мовко" (з Бразилії) та вірш про „вареники та пироги" й Кушелева з Чикаго доповняють оріґінальний матеріял. У „Рідномовній хроніці" подано відомості про „Товариство Плекання Рідної Мови" та про мовний перепис із 1971 р. в Канаді.

Роковини Листопадового Зриву в Нюарку, Н. Дж.

Комітет співпраці комбатантських організацій в Нюарку, в складі: Відділу ОбВУА, Відділу кол. Вояків І. УД і Відділу кол. Вояків УПА, який перейняв ще перед кількома роками обов'язок виключного влаштування Роковин Листопадового Зриву, переведення листопадової збірки на УВІ. Зеленосвяточне поминальне Богослуження за поляглих в боях героїв та вояцьку забаву. Цей обов'язок виконує згаданий комітет в цей спосіб, що кожного року комбатантські товариства чергуються при влаштуванні цих імпрез. У цьому році припала черга влаштування цих імпрез на Відділ кол. Вояків УПА, який очолює А. Мицьо.

На спільному засіданні, перед двома місяцями, А. Мицьо піддав для вирішення проєкт: в тому році належить спрямувати всю увагу у комбатантській діяльності, на терені Нюарку, зокрема при влаштуванні Листопадових Роковин, при помочі молодечих організацій в оригінальній, зміненій формі за кличем „лицем до молоді і для добра молодечих організацій", Пласту, СУМА і ОДУМ-у. У зв'язку з цим, на основі виготовленого пляну праці, виробленого А. Мицьом і за згодою Комітету співпраці комбат. організацій о. М. Библів відправив в неділю 31-го жовтня 1971 р. о год. 12-ій в пол. в парох. церкві в Нюарку врочисте Листопадове Богослуження в наміренні українського народу, а опісля Панахиду за впавших героїв у наших Визвольних Змаганнях.

В Богослуженню взяли численну участь члени комбатантських організацій зі своїми відзнаками і члени молодечих організацій: Пласту, СУМА і ОДУМ-у, всі зі своїми прапорами і в уніформах. В часі Богослуження співав мішаний хор церкви св. І. Хрестителя під управою диригента М. Добоша.

Після Богослуження і Панахиди молодечі і комбатантські організації та миряни перейшли у підвал величавої Церкви до великої залі, в числі 1000 - 1500 осіб. Всі за пляном уставились в ряди до Апелю, яким командував А. Мицьо враз зі своїм бунчужним пластуном О. Гельбігом. Після передачі звіту А. Мицьом сотникові др-ові Л. Голінатому розпочався Апель. Барабанщик, пластун Мазяр дав сигнал прапороносцям ввійти на залю зі своїми прапорами і вони уставились поруч старшин і голов організацій на свої призначені місця. Все пройшло вдало і зручно та зробило на найменших з Пласту, СУМА і ОДУМ-у зворушливе враження. Тоді всі зібрані серед святочного настрою відспівали український національний гимн „Ще не вмерла Україна", а після того, сумівка О. Кормило відчитала святочний наказ з нагоди Листопадового Зриву, звернений до місцевих комбатантських і молодечих організацій: Відділу ОбВУА, Відділу УПА, і Відділу кол. Вояків І УД, Пласту, СУМА і ОДУМ-у. Опісля пластунка Люба Мостова гарно віддеклямувала вірш В. Янова — „І-й-Листопад 1918 р." Гуртовим і могучим співом ціля заля відспівала: „Не пора, не пора" і цим закінчилось свято. Після закриття Апелю побратимом А. Мицьом прапороносці віднесли зі залі свої прапори, а зібрані учасники свята розійшлись в гарному настрою.

У слідуючу неділю дня 7-го листопада 1971 р. відбулось Листопадове Свято влаштоване місцевою парохіяльною українською школою у великій залі нової новий Вернон школи.

О. У.

ВЕЧІРКА

ВІДДІЛІВ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ОКРУГИ НЮ ЙОРК

відбудеться 11 грудня 1971 року
в малій залі
Українського Народного Дому
при 140-142 2-га Евеня, НЮ ЙОРК, Н. Й.
Милі несподіванки. Виграші.
Вступ 2.00 дол. **Початок 5 год. веч.**
Увесь дохід призначений на Фонд купна Дому СУА в Ню Йорку, Н. Й.
До численної участи запрошує
ОКРУЖНА РАДА СУА, НЮ ЙОРК

КУЛЬТУРНО-ГРОМАДСЬКИЙ КЛЮБ в ДІТРОЙТІ
— та —
ГАЛЕРІЯ ХРИСТИНИ ЧОРПИТИ з ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

мають шану запросити Любителів мистецтва Дітройту й околиці на

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ КАРТИН
ЮЛІЯНА КОЛЕСАРА

яке відбудеться
в суботу, 27-го листопада 1971 року в годині 7-ій веч.
в ЗАЛІ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ОСЕРЕДКУ
при 2965 Carpenter вул., Дітройт, Міш.

Виставку відкриє маестро **ЕДВАРД КОЗАК**

Виставка відкрита від 27-го листопада до 5-го грудня 1971 року, в суботу та неділі, від 1-ої по пол. до 9-ої веч., в будні дні від 7-10 веч.

Організація Оборони Чотирьох Свобід України
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО
27 і 28 листопада 1971 р. в Ню Йорку
HOTEL COMMODORE
42nd Street & Lexington Avenue, New York, N.Y. 10017
— відбудеться —
XVI-ИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД ООЧСУ

ПОРЯДОК НАРАД:

Субота, 27-го листопада 1971 року
1. Реєстрація Делегатів — від години 9-ої до 10-ої рано
2. Відкриття З'їзду — година 10:30 рано.
4. Вибір Президії З'їзду.
4. Прийняття порядку нарад З'їзду.
5. Відчитання та затвердження протоколу з XV З'їзду.
6. Вибір Комісій З'їзду:
Мандатно-Верифікаційної.
Номінаційної.
Резолюційної.
Фінансової. Статутової.
7. Звіти Головної Управи.
8. Звіт Контрольної Комісії.
9. Звіт Організаційного Суду.
10. Іменування Почесних Членів.
11. Дискусія над звітами.
12. Уділення абсолюторії уступаючій Управі.

Неділя, 28-го листопада 1971 року
13. Доповідь: „Національно-політичне становлення в Україні і еміграція" — проф. І. Вовчук.
13. Доповідь: „Поет свободи духу і правди слова" — проф. Марія Овчаренко
15. Звіт Статутової Комісії і прийняття змін статуту.
16. Звіт Мандатно-Верифікаційної Комісії.
17. Звіт Номінаційної Комісії і вибір:
Головної Управи.
Контрольної Комісії.
Організаційного Суду.
18. Звіт Фінансової Комісії і затвердження бюджету Головної Управи 1972-1974 роки.
19. Звіт Резолюційної Комісії і схвалення Резолюцій.
20. Внески й побажання.
21. Закриття З'їзду.

Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО
27 і 28 листопада 1971 р. в Ню Йорку
HOTEL COMMODORE
42nd Street & Lexington Avenue, New York, N.Y. 10017
— відбудеться —
III-ІЙ З'ЇЗД ОЖ ОЧСУ

ПОРЯДОК НАРАД:

Субота, 27-го листопада 1971 року
1. Реєстрація Делегатів — від год. 9-ої до 10-ої рано.
2. Відкриття З'їзду — година 10:30 рано.
3. Вибір Президії З'їзду.
4. Прийняття порядку нарад З'їзду.
5. Відчитання та затвердження протоколу з 2-го З'їзду.
6. Вибір Комісій З'їзду:
Мандатно-Верифікаційної.
Номінаційної.
Резолюційної.
Фінансової.
Статутової.
7. Звіти Головної Управи.
8. Звіт Контрольної Комісії.
9. Звіт Організаційного Суду.
10. Дискусія над звітами.
11. Уділення абсолюторії уступаючій Управі.

Неділя, 28-го листопада 1971 року
12. Доповідь: „Національно-політичне становлення в Україні і еміграція" — проф. І. Вовчук.
14. Доповідь: „Поет свободи духу і правди слова" — проф. Марія Овчаренко
14. Звіт Статутової Комісії і прийняття статуту.
15. Звіт Мандатно-Верифікаційної Комісії.
16. Звіт Номінаційної Комісії і вибір:
Головної Управи.
Контрольної Комісії.
Організаційного Суду.
17. Звіт Фінансової Комісії і затвердження бюджету Головної Управи на 1972-1974 роки.
18. Звіт Резолюційної Комісії і схвалення резолюцій.
19. Внески й побажання.
20. Закриття З'їзду.

В суботу, 27-го листопада 1971 р. о годині 7-ій вечором
ЗУСТРІЧ-БЕНКЕТ

В ПРОГРАМІ ЗУСТРІЧІ-БЕНКЕТІ:

Відкриття, спільна вечеря, привіти: Голова Проводу ОУН **Дост. Ярослав Стецько**, голова СКВУ **Посип Лисогір**, голова УККА д-р **Лев Добрянський**, голова Відділу УККА адв. **Роман Гутлевич**, President AF-ABN **Dr. Ivan Docheff**.

В мистецькій частині програми: **Марта Кокольська-Мусійчук** — сопрано Метрополітан Опери, **Дівочий Хор „ЖАЙВОРОНКИ"** Осередку СУМА ім. ген.-хор. Т. Чупринки в Ню Йорку під дир. інж. **Романа Степанюка**, письменник-гуморист **Микола Понеділок**.

При фортепіяні: **Тарас Левицький**.

Вступ на Вечірку-Бенкет: 20.00 дол. від особи, 30.00 дол. від родини (дві особи), 10.00 дол. для молоді.

ЗАПРОШУЄМО УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ШАНОВНЕ ГРОМАДЯНСТВО ДО УЧАСТИ.

ПОСОЛ КАТЕРИНА ЧІЧАК

Едмонтон. — Члена Ліги Українських Католицьких Жінок Канади, ЛУКЖК, п-і Катерину Чічак вибрано в Едмонтоні з рамени Консервативної партії послом до провінційного парляменту Алберти. Найбільше вона буде займатися справами молоді. Посол Катерина Чічак працює як директор компанії продажу власностей та секретарка адвокатської канцелярії в Едмонтоні. В ЛУКЖК вона займала раніше ряд важливих позицій, а нині є заступницею Єпархіяльної управи ЛУКЖ на Алберту і Британську Колюмбію.

4 КУРІНЬ УСП „ТІ, ЩО ГРЕБЛІ РВУТЬ..."
та
16 КУРІНЬ УПС „БУРЛАКИ"
організують

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ТАБОРИ

для ЮНАЦТВА і СТ. ПЛАСТУНСТВА НА ЛЕЩЕТАРСЬКИХ ТЕРЕНАХ
GORE MT., NORTH CREEK, N.Y.
від неділі 26-го грудня до п'ятниці 31-го грудня 1971 р.
Приїзд учасників вечером 25 грудня 1971 р.

- Табір для заавансованих лещетарів, наука їзди на лещетах, теоретичні та практичні інструкції у змаговому лещетарстві.
- Усі учасники мусять виповнити карту зголошення, долучити дозвіл батьків та лікарську посвідку.
- **Зголошення приймається тільки до 1-го ГРУДНЯ 1971 року.**
- Учасники одержать усі потрібні інформації, карту зголошення, список потрібного виряду, карту обезпечення на час табору та інформації про доїзд до місця табору.
- Оплата: 140.00 дол., покриває приміщення, прохарчування, витяги та забезпечення.
- Зголошення приймають:

ПЛАСТУНКИ:	ПЛАСТУНИ:
Miss Vera Kaczmarskyj	Mr. O. Shpchynsky
144 Lake Avenue	3 Haven Plaza
Yonkers, N.Y. 10703	New York, N.Y. 10009
Tel.: (914) 968-7970	Tel.: (212) 677-8054
(914) 963-3706	

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
повідомляє, що
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
— відбудеться —
в суботу, 4-го грудня 1971 року
4-та год. по пол. в приміщенні
УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ
при 2 Схід 79-та вул. в Ню Йорку, Н. Й.

Про нові основні досягнення мікробіології доповідатимуть:

1) Д-р МАКС НІМЕК (Squibb New Brunswick, NJ), "Genetics of Fermentation microorganisms".
2) Інж. ЮРІЙ ГРАБЕЦЬ (Hint Memorial Hospital, Denver, Mass., „Вплив антибіотиків на бактерії".
3) Д-р ЛЕВ КУШНІР (Eastern Penna Psychiatric Institute, Phila., „Реконструкція клітинної мембрани".
4) Д-р МИХАЙЛО СТЕФАНІВ (Hoffman LaRoche, Nutley, N.J.), „Віруси і розшуки за їх онкогенічними типами в неопластичних людини".

Координація — Інж. Е. ІВАШКІВ
Організація — інж. З. САЛЕВИЧ

Після дискусії — ПЕРЕКУСКА при ЧАЮ
Гостям раді.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СУЖА
відбудуться 4-го грудня 1971 року

В доповнення до запрошень пересланих поштою, Президія Спілки Українських Журналістів Америки пригадуємо Членам СУЖА, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СУЖА
із звичайним порядком нарад — відбудуться
в СУБОТУ, 4-го ГРУДНЯ 1971 РОКУ
в залі ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ
в НЮ ЙОРКУ
Початок — 2-га год. по пол.

Право голосувати будуть мати тільки ті Члени, які вирівнюють свої вкладки до 1971 року.

За Президію СУЖА
Д-р. Р. КРИШТАЛЬСЬКИЙ
Нюарк, 18 листопада 1971 р. секретар

Увага! Увага!
Вже появилась і є до набуття в усіх українських книгарнях, кіосках і т. п. у вільному світі

НОВА ВИШИВКОВА СЕРІЯ РІЗДВЯНИХ КАРТОЧОК

Ч. 54 — „Над вертепом звізда ясна" у виконанні мист. П. Фіяла
Ч. 55 — „Тиха ніч, Свята ніч" у виконанні мистця Л. Денисенка
Ч. 56 — „Свят-вечірній дідух" у виконанні мистця Ю. Крайківського
Ч. 57 — „Щедрий Вечір" у виконанні мистця Л. Перфецького
Ч. 58 — „Бог Предвічний" у виконанні мистця В. Доброліжа

Здоровіть знайомих, приятелів та рідних в Україні найпопулярнішими „Вишивковими" карточками. До набуття також настінний календар на 1972 р. з картиною „Ніч, яка місячна..." у виконанні мист. Л. Денисенка. В підготовці „Альбом вишивок", великий збір вишивок з регіональних частин України.

ВИДАВНИЦТВО ТАРАС БАРАН
24 Pine Ave., E., Montreal 130, Que., Canada. Tel. 849-6540

КОМЕНТАР ДО СИТУАЦІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

від часу, не зважаючи на все, і на власному подвір'ї.

Подібно як мистецтво розбивання міжлюдських зв'язків, мистецтво дезінформації осягнуло впродовж багатьох років високий ступінь розвитку. Вже віддавна режим перестав оперувати примітивною методою заглушування, чи пак блькування небажаних інформацій; при сучасному стані засобів масового переказу в світі це було б малоуспішним. Розвинулася ціла гама способів деформування образу дійсности в очах суспільства, від субтельних чвертьправд і фальшівницьких делікатних ретушів до абсолютних видумок, до яких добудовують сюрреалістичні системи узасаднень, пов'язуючи фікцію з вирваними із контексту автентиками. Система дезінформації бере до уваги так емоціональний, як і раціональний чинник у суспільстві, на яке вона діє. Специфічним типом дезінформації є впроваджування в блуд працівників апарату влади, щоб викликати серед них відповідні постави.

Поняття „громадянин" містить у собі елемент свідомої й активної участи в житті збірноти і дійсного впливу на це життя. Так здефінійовані громадяни є щораз рідшим явищем в сучасній підсовєтській Україні.

Існує дуже нечисленна група тих, що вирішують. Вони послуговуються апаратом влади, що складається з преторіянців чимраз більше ізольованих від решти. Решта це маси, які не мають ні на що істотного впливу, з якими ніхто насправді не числиться і які в житті суспільства зберігають щораз дальше посунену пасивність. Не видається, щоб закордонні обсерватори вповні усвідомлювали засяг тієї пасивности мас в Україні, міркую теж, що багато людей в самому краю не розуміють цього, бо вони обманені позорами „суспільного діяння", що його фабрикується з великою дбайливістю.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗГОЛОСИВ Секретаріятові в Об'єднаних Націях листу членів своєї делегації на теперішню 26 сесію Генеральної Асамблеї. Всіх їх є 52 особи і вони поділені на такі категорії: голова делегації, заступник, репрезентанти, заступники репрезентантів, секретарі, атташе, дипломатичні кур'єри, члени штабу і кореспонденти. Між тими 52-ма особами є дві жінки між „секретарями" і одна між „атташе".

Українська Православна Парафія
ПРЕСВ. МАРІЇ
121 Схід 7-ма вулиця в Ню Йорку, Н. Й.

повідомляє, що

в неділю, 28-го листопада 1971 року
— відбудеться —
ПОСВЯЧЕННЯ ВІДНОВЛЕНОГО ІКОНОСТАСУ І ЦЕРКВИ

Посвячення і Архиєрейську Службу Божу відправить
Преосвященніший Владика АНДРЕЙ
Зверхник Української Православної Церкви в Америці

Просимо всіх Парафіян, Прихожан і Приятелів взяти численну участь у нашому торжестві.

Настоятель і Церковний Комітет

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 6-го листопада 1971 року, по довгій і тяжкій недузі відійшов у Вічність на 81-му році життя наш Найдорожчий
МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

бл. п.
ОСИП КОССАК

Покійний народився в Дрогобичі, Зах. Україна.

ЗАУПОКІЙНІ ПАНАХИДИ були відслужені в неділю, 7-го листопада 1971 р. о год. 4:30 пополудні та у вівторок, 8-го листопада 1971 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Михайла Колодія, 3136 W. 14th St., в Клівленді, Огайо.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 9-го листопада 1971 року о год. 10:30 рано з похоронного заведення до церкви св. Петра і Павла, а опісля на Український Католицький Цвинтар св. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

В глибокому смутку
дружина — МАРІЯ з дому БУЛЬКЕВИЧ
донька — ЗУЗАННА НІМИЛОВИЧ з мужем і дітьми
син — ЕВГЕН з дружиною і дітьми
6 внуків, 2 правнуки
2 сестри і брат з ріднею в Україні

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого Вуйка
бл. п. Лева Лепкого
складаємо 100.00 долярів на Дар Українському Воєнному Інвалідові.
Д-р РОМАН і ЛІДА СМИКИ
Кол Ситі, Ілл.

В ДВАНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п. МИКОЛИ ШУСТА
який відійшов у Вічність 25 листопада 1959 року
відправиться
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в четвер, 25-го листопада 1971 року
о год. 8-ій ранку
в ЦЕРКВІ СВ.-ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
Про молитви просить
син ВАСИЛЬ ШУСТ

Дня 5-го лютого 1972 року
Hotel New York Hilton
Avenue of the Americas & 53rd St., NEW YORK, N.Y.
ЗАБАВА: год. 8:30 веч. — 3:00 ранку

Грає оркестра АМОР
під керів. Миколи РОМАНЕНКА
Співає Ігор РАКОВСЬКИЙ
Вечірній стрій.

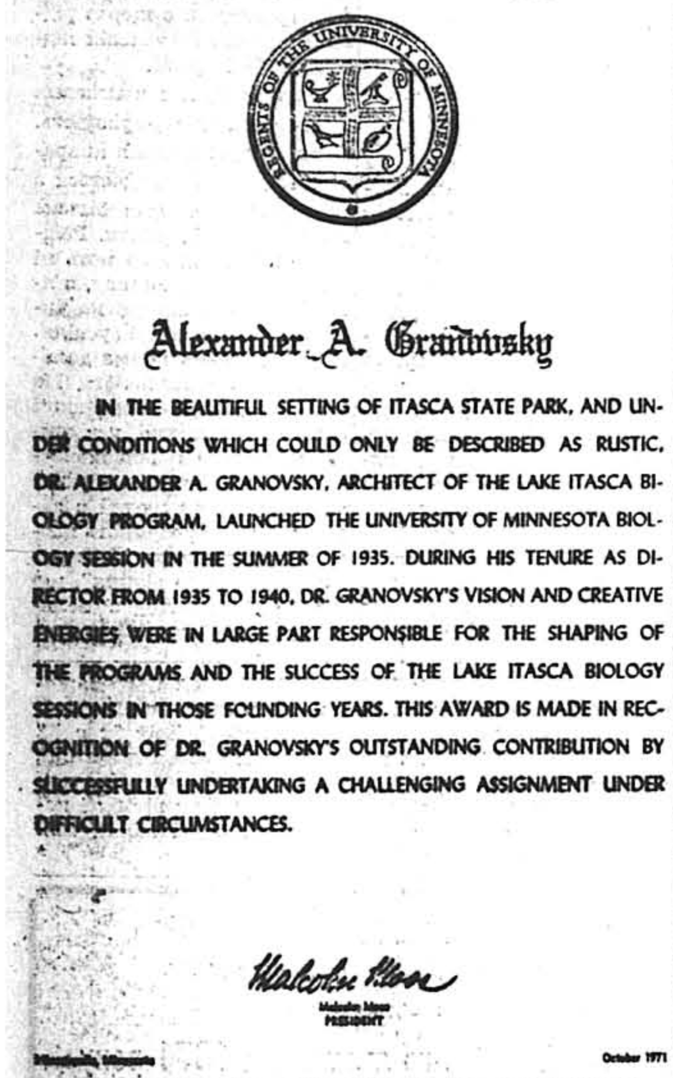
ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЕБЮТАНТОК
на
ТРАДИЦІЙНИХ ВЕЧЕРНИЦЯХ
„ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

Організація дебютанток:
п-ні ХРИСТИНА НАВРОЦЬКА
п-ні ІВАННА СТОЙКЕВИЧ-ГАЙКЕВИЧ
п. ЙОАХИМ ВИШНЕВЕЦЬКИЙ

Зголошення ВП. Дебютанток з долученим фото (розміром 2 x 3, або 4 x 6, або 6 x 9) та поданням докладної адреси і телефону — ім'я і прізвище своє і свого „кавалера" і батьків, гайскул чи коледж і назву молодечої організації, до якої належить, приймає до
15-го січня 1972 року:
Mrs. Ivanna Hankevych
95 Beverly Road
Yonkers, N.Y. 10710
Тел.: (914) GR 6-9227

Міннесотський університет вшанував „архітекта" своєї Біологічної Стації, проф. Ол. Грановського

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Alexander A. Granovsky

IN THE BEAUTIFUL SETTING OF ITASCA STATE PARK, AND UNDER CONDITIONS WHICH COULD ONLY BE DESCRIBED AS RUSTIC, DR. ALEXANDER A. GRANOVSKY, ARCHITECT OF THE LAKE ITASCA BIOLOGY PROGRAM, LAUNCHED THE UNIVERSITY OF MINNESOTA BIOLOGY SESSION IN THE SUMMER OF 1935. DURING HIS TENURE AS DIRECTOR FROM 1935 TO 1940, DR. GRANOVSKY'S VISION AND CREATIVE ENERGIES WERE IN LARGE PART RESPONSIBLE FOR THE SHAPING OF THE PROGRAMS AND THE SUCCESS OF THE LAKE ITASCA BIOLOGY SESSIONS IN THOSE FOUNDING YEARS. THIS AWARD IS MADE IN RECOGNITION OF DR. GRANOVSKY'S OUTSTANDING CONTRIBUTION BY SUCCESSFULLY UNDERTAKING A CHALLENGING ASSIGNMENT UNDER DIFFICULT CIRCUMSTANCES.

Malcolm Moos
PRESIDENT

Minneapolis, Minnesota October 1971

Грамота Міннесотського Університету з признанням для проф. д-ра Олександра Грановського

північній Міннесоті на березі озера Ітаска, в одному з найбільших стейтових парків Стейту Міннесота.

Крім того, Університет вивісив великий портрет проф. Грановського, разом із металевим шильдом і різьбленим текстом відзначення. Ці реліквії можна буде оглянути у головному будинкові Біологічної Стації Міннесотського Університету на Озері Ітаска. Під час літніх ферій варто українцям відвідати цю Біологічну Стацію, або навіть взяти біологічні курси з природознавства, акредитовані університетами Америки і Канади. Працьовитість, наполегливість, систематичність та глибока віра в досягнення наміченої мети, це головні із прикмет характеру проф. Ол. Грановського, які давали і дають поштовх і силу до невтомної праці. Любов до рідного народу, до Батьківщини, яку він залишив в молодших роках, дають йому наснагу і силу всегранної творчости. Він приріг жити і творити для України і науки. І на протязі 84-х років свого життя золотою ниткою стелиться його приречення. І тому ще й сьогодні, по 15-ти роках, як він відійшов на пенсію, його відзначають за вклад в скарбницю науки, зроблений ще в 1935 році.

Проф. д-р Олександер Грановський був не тільки творцем Біологічної Стації, за яку дістав таке велике признання та відзначення і яка сьогодні є чи не найбільшою стацією на цілу Америку, але він також був „архітектом" і основоположником Української Бібліотеки при великім стейтовім Міннесотськім Університеті. В окремих кімнатах того університету є велика Українська бібліотека і архів, що сьогодні являються чи не найбільшим дослідним центром для студій українознавства. Міннесотський Університет видає щорічно біля тридцяти тисяч долярів на її упорядкування і утримання.

Наш „архітект" і творець на тім не зупинився. Він далі закладає фундамент і інтенсивно працює над новою великою структурою, а саме:—над катедрами українознавства при Стейтовім Міннесотськім Університеті. Беручи під увагу наші сусідні стейти, як Північна та Південна Дакоти і широкі провінції Канади, як Манітоба, Саскачеван та Альберта, які густо заселені українцями,—ця третя твердиня матиме в близькім майбутнім для української спільноти величезне значення. Коли він зумів здвигнути такі дві твердині, то немає сумніву, що і ця третя буде збудована.

Василь Станиславів
Міннеаполіс, Міннесота

УКРАЇНЦІ КЛІВЛЕНДУ ОБ'ЄДНАНО ВІДЗНАЧИЛИ 50-РІЧЧЯ УВО

(Закінчення зі стор. 1-ої)

УВО, передавши їм на руки дир. Миколи Бігуна хліб і сіль. Вони сиділи по правому боці президіяльного стола, а по лівому боці були порожні місця та засвічені свічки для тих, що життя своє віддали за Батьківщину. Після молитви, яку провів місцевий український католицький парох о. шамбелян Дмитро Гресько та представлення почесних членів майстром церемонії, функції якого виконував Микола Кавка, коротке слово про УВО з перспективи 50 років виголосив ред. А. Драган. Опісля прочитано деякі з багатьох наспілих привітань, а дир. Микола Бігун, один із перших боєвиків УВО, поділився своїми спогадами про „Критичні дні" — перші бойові виступи Української Військової Організації, польський суд над ними та поставу українських оборонців, які, разом з підсудними, потрапили перемінити суд над українськими бойовиками на суд проти Польщі. Спомин дир. М. Бігуна був присвячений адвокатам-оборонцям у політичних процесах. Першу частину цього Свята закінчено молитвою.

У другій, мистецькій частині програми виступали: солістка Марія Лисяк, якій акомпаніювала на фортепіяні Надія Воляник, скрипаль Мирон Шиян при фортепіяновому супроводі Ірини Кулик, рецитаторка Ірина Дубас, бандурист-соліст маестро Григорій Китастий та чоловічий квартет у складі: Роман Кассараба, Юрій Полянський, Юрій Оришкевич і Роман Терешньовський, яким супроводив на бандурі маестро Гр. Китастий. Свято закінчено співом українського національного гимну. Свято попередив спільний обід. Приявних понад 350 осіб.

КАНАДІЙСЬКИЙ УРЯД В ОТТАВІ ПРИЗНАЧИВ фінансиста з Монтреалю Ентоні Гемпсона керівником „Корпорації розвитку Канади". Ця нова організація має за завдання провадити „боротьбу проти чужоземного економічного засилля" в Канаді.

У Ню Йорку відбулася зустріч президента УНР в екзилі...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вертається українська державницька свідомість і зміцнюється національно-політична ідея. Надії на лібералізацію режиму марні, бо тоталітарні режими не лібералізуються. Єдиний шлях до визволення — наростаюча революція, яка невідхильно прийде, коли на зміну політиці коекзистенції прийде політика натиску з-зовні. Єдиний шлях вільної української громади і єдиний шлях української визвольної політики — невгнутість, якої хочуть від нас наші земляки в Україні. Ніхто з екзильного уряду не мріє про владу в Україні, ніхто не мріє про „білого коня", на якому в'їхав би до Києва, але в'їде туди на білому коні ідея української народоправної державної незалежности. Державний Центр приготовляється до 7-ої сесії Української Національної Ради, що її найпершим і головним завданням буде потвердити конечність збереження Державного Центру УНР на чужині. Теперішній президент УНР в екзилі боронитиме той принцип, але, щоб ніхто не думав, що він робить це для збереження цього посту надалі для себе — то він не кандидуватиме. — Після того президент М. А. Лівицький відповідав на запити. Після сходин відбулася спільна вечеря. Приявних було к. 80 осіб.

УНІВЕРСИТЕТ В ЛОНДОНІ, ОНТАРІО, ВВОДИТЬ КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

(Закінчення з 1-ої стор.)

менше протягом наступних двох академічних років.

Для того, щоб запобігти такому оборотові справи, д-р Рослицький використав можливість, яку представляв собою курс 496, де говориться про „російську або іншу слов'янську мову", та запропонував д-ві Нойгавзерові, у порозумінні із відповідними властями університету, розглянути можливість включення під тим курсом української мови, для того „щоб наразі принайменше мінімально задоволити вимоги зацікавлених студентів і Українського Студентського Клюбу". У іншому разі, з'ясовував д-р Рослицький, студенти без сумніву переведуть у дійсність заплановані на широку скалю протести проти 4-ого тому комісії двомовности і двокультурности, та теж зроблять інші відповідні протестні заходи, включно до бойкоту всіх російських курсів, що і могло дуже неґативно відбитися на російському департаменті вже цього року, а ще більше в майбутньому. Таке ставлення справи Студентським Клюбом підтвердив також його голова, п. О. Дубас. На ствердження факту д-ром Нойгавзером, що під теперішню пору російський департамент немає ані кваліфікованого українського викладача ані відповідних фінансових засобів, щоб його фінансувати, д-р Рослицький, який безплатно провадив некредитовані курси через майже десятиліття, запевнив д-ра Нойгавзера у тому, що він візьме на себе цей обов'язок без фінансової винагороди, та, коли б потрібно, скористає із декларованої допомоги проф. В. Бурґгардта із департаменту італійського і еспанського, що тепер і стало дійсністю.

Д-р Нойгавзер погодився представити цю пропозицію до розгляду деканові „Артс", та інших відповідних чинників і в найкоротшому часі інформувати зацікавлених про вислід цих заходів. Через кілька днів наспіла для всіх приємна вістка про те, що декан офіційно одобрив пропозицію д-ра Рослицького, та що певне число зацікавлених студентів могтиме вже цього академічного року, та вперше в історії цього університету студіювати українську мову, як вповні акредитований предмет.

Коли вістка про це дійшла до студентів, на курс зголосилося понад сорок зацікавлених. Таке ставлення студентів, а головно українських, було незвичайно підбадьорюючим та живим доказом того, що наша молодь не є „пропащою", як це хотіли б бачити деякі із наших і тому, що курс 496 є спеціялізованим курсом із четвертого року, число студентів обмежено до 12-ти. Одначе, велика частина із тих, що не могли користати із акредитованого курсу, приходять на виклади. Із курсу користає також декілька студентів із місцевих „гайскул", у відгук на заклики в обох наших лондонських церквах, парохами о. М. Дебрином і о. П. Кусим.

Про це, хоча не вповні задовільне наше досягнення на університеті в Лондоні, прихильно коментувало університетське радіо, та рівнож, так само як у минулому, про це писала на передовій сторінці „Юніверзиті Ґазет". Газета ця звернула окрему увагу на слушність домагань Українського Студентського Клюбу, стверджуючи, що „українські студенти на університеті Західнього Онтаріо після довгих, настирливих домагань, вкінці добилися того, що „естаблішмент" у 1971 - 72 академічному році впровадив акредитований український курс, але прикро, що курс обмежений до приблизно тузіна студентів, мовляв, із причини браку фінансових засобів російського департаменту..."

Справу введення української мови в Університеті Західнього Онтаріо д-р Рослицький заздалегідь підніс був, як одну із головних точок, у дискусіях над справами потреб „третьої групи" багатомовної і багатокультурної Канади, під час зустрічі з міністром університетських справ Дж. Вайтом. На тій зустрічі обговорювались також справи шкільництва, молоді та можливостей фінансової підтримки у цьому напрямі провінційним урядом української громади на терені Лондону. У цій зустрічі з міністром взяли участь п. А. Степанюк, голова місцевого КУК, п. О. Дубас, голова УСК, п-на С. Козак і п-на Л. Матвіїв від Лондонського СУМ і ОДУМ. Треба підкреслити, що вже тоді міністер Вайт обіцяв повну підтримку справі нашої мови на університеті.

„Сибірський танцювальний ансамбль" їде до країн Південної Америки

Московські газети в кінці жовтня місяця сповістили, що до країн Південної Америки „незабаром виїздить для концертових виступів впродовж трьох місяців „Сибірський танцювальний ансамбль" із Красноярська: „Його виступи вперше побачуть жителі Чілі, Перу, Еквадору, Колюмбії, Мехіко й інших держав Південної Америки. Ансамблем керує талановитий народний артист Російської СФСР М. Годенко". У повідомленні не названо Арґентини, хоч сказано „й інших держав" Південної Америки", отже не виключені концертові виступи совєтського ансамблю і в Буенос Айресі, де 5-го грудня ц. р. українці святково відзначатимуть відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові. Кагебівська газета з Москви „Голос Родіни" в ч. 85 повідомляє, що „Сибірський танцювальний ансамбль дасть біля 60 концертів у країнах Південної Америки".

ЖУРНАЛИК „ЮНІ ДРУЗІ"

Лондон. — Журналик для українських дітей і молоді в Европі „Юні Друзі", що його неперіодично видає Союз Українців у Великій Британії, в осінньому числі з 1971 року помістив чимало матеріялів Юрія Стефаника, у зв'язку із 100-літтям народження письменника. Також обкладинка оформлена портретом Ю. Стефаника. Крім того, є стаття про Базар та різні оповідання й вірші, переважно на тему осінньої природи.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

КСЕНЯ ЛАСЕВИЧ, довголітня членка Б-тва св. о. Миколая, Відділ 293 в Брукліні, Н.Й., померла 2 вересня 1971 р. на 55-ому році життя. Покійна народилася в 1915 р. в селі Верхрата, Західня Україна, і стала членкою УНСоюзу в 1951 році. Залишила у смутку мужа Дмитра, дві сестри з родинами в Україні і брата з родиною в Канаді. Похорон відбувся дня 4 вересня 1971 року на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Оранч, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія Демидчук, секр.

КАРЛ ШИШ, довголітній член Т-ва ім. Б. Хмельницького, Відділ 158 в Брукліні, Н.Й., помер 5 вересня 1971 р. на 89-ому році життя. Покійний народився 1882 р. в Сокалі, Західня Україна, і став членом УНСоюзу в 1915 році. У 50-ліття членства в УНСоюзі одержав золотий годинник. Залишив у смутку дочок Анну, Єву, Олену і Марію, синів Степана, Андрія і Василя та внуків. Похорон відбувся 8 вересня 1971 р. на цвинтарі в Спрінґфілд, Масс.
Вічна Йому Пам'ять!
О. Саноцький, секр.

ПАВЛО СІДЛО, довголітній член Т-ва ім. Івана Франка, Відділ 146 в Дітройті, Миш., помер 6 вересня 1971 р. на 77-ому році життя. Покійний народився 1894 року в с. Полюхів Великий, пов. Перемишляни в Україні, і став членом УНСоюзу в 1941 році. Залишив у смутку дружину Фесю, дочок Ольгу і Ганю, шість внуків і троє правнуків та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 10 вересня 1971 р. на цвинтарі Мавнт Олівет в Дітройті, Миш.
Вічна Йому Пам'ять!
Г. Корбяк, секр.

ПЕТРО ТУРИЛО, член Б-тва св. Арх. Михаїла, Відділ 49 в Торонті, Онт., помер 7 вересня 1971 р. Покійний народився 1905 р. в Україні, і став членом УНСоюзу в 1969 році. Залишив у смутку дружину Ольгу, сина Володимира, дочок Джунь і Дорін та восьмеро внуків. Похорон відбувся 10 вересня 1971 р. на цвинтарі Проспект в Торонті, Онт., Канада.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ДІОНІЗІЙ ЧАБАН, довголітній член Т-ва ім. Симона Петлюри, Відділ 458 в Гамильтоні, Онт., Канада, помер 12-го вересня 1971 року на 75-ому році життя. Покійний народився в 1896 р. в Слобозія-Комарівка біля Чернівець на Буковині, і став членом УНСоюзу в 1949 році. Залишив у смутку дружину Олену, дочок Анастазію, Анну, Марію та Євгенію і сина Дмитра. Похорон відбувся 15-го вересня 1971 р. на цвинтарі Вудленд в Гамильтоні, Онт.,
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

КИТАЙСЬКІ „КОМІКСИ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

би так, як тобі здається правильним для тебе і найкращим для народу та революції". „Комікси" друкують також англійською і французькою мовами, щоб експортувати їх за кордон.

Люди з культурних країн, де друкують багато виховних книжок, де є численні школи, театри, консерваторії, можуть уважати „комікси" зайвими і навіть шкідливими. Не так мається справа в Китаї, де іще донедавна населення у великій більшості було неписьменне. Яку б там культуру не проповідували „комікси", все таки вони означають поступ.

Секретарі та Організатори! Приготовляйтеся до недалекої, осінньої кампанії УНСоюзу. Приготуйте список місцевих громадян, які ще не є забезпечені в УНСоюзі, а також тих членів, які недостатньо забезпечені. Відвідайте їх самі або з обласними організаторами.

ТАРЗАН, Ч. 6659. У сейфі був мішок з відрубаними руками

Ото ж, Джіме, ти вбив свого пасажира, щоб вкрасти його копію комбінації цього сейфу!...

Ніякий африканський суд не засудить мене, Тарзане, за вбивство ані за крадіж... коли я пред'явлю докази, за якими я сюди приїхав! І подам теперішнього свого свідка — тебе!

Цей мішок має те, що Брати Омари купують своїм золотом... висушені димом людські руки! А тут є книжечка з радіо-кодом, який пов'язує їх з терористами, для яких вони працюють!